

## Zadanie 1

Sprawdź jakie własności mają w  $\mathbb{Z}$  następujące działania:

$$a, b, c \in \mathbb{Z}$$

### 1.a)

$$a \circ b = a - b$$

1. **łączność:**  $(a - b) - c \neq a - (b - c)$
2. **element neutralny:**  $\exists e \in \mathbb{Z} : a - e = a = e - a \Rightarrow -e = 0 = e - 2a$  sprzeczność
3. **element symetryczny:** nie ma elementu neutralnego
4. **przemienność:**  $a - b = b - a \Rightarrow a = b$

### 1.b)

$$a \circ b = a^2 + b^2$$

1. **łączność:**  $(a^2 + b^2) + c^2 = a^2 + (b^2 + c^2)$
2. **element neutralny:**  $\exists e \in \mathbb{Z} : a^2 + e^2 = a = e^2 + a^2$  sprzeczność
3. **element symetryczny:** nie ma elementu neutralnego
4. **przemienność:**  $a^2 + b^2 = b^2 + a^2$

### 1.c)

$$a \circ b = 2(a + b)$$

1. **łączność:**  $2(2(a + b) + c) = 2(a + 2(b + c))$   
 $4a + 4b + 2c = 2a + 4b + 4c$  sprzeczność
2. **element neutralny:**  $\exists e \in \mathbb{Z} : 2(a + e) = a = 2(e + a) \Rightarrow 2e = -a$  sprzeczność
3. **element symetryczny:** nie ma elementu neutralnego
4. **przemienność:**  $2(a + b) = 2(b + a)$

### 1.d)

$$a \circ b = -a - b$$

1. **łączność:**  $-(-a - b) - c = -a - (-b - c)$  sprzeczność
2. **element neutralny:**  $\exists e \in \mathbb{Z} : -a - e = a = -e - a \Rightarrow e = -2a$  sprzeczność
3. **element symetryczny:** nie ma elementu neutralnego
4. **przemienność:**  $-a - b = -b - a$

## Zadanie 2

W zbiorze liczb rzeczywistych określamy działanie  $x \circ y := x + y + xy$ . Czy  $(\mathbb{R}, \circ)$  jest grupą? Czy jest grupą para  $(\mathbb{R} \setminus \{-1\}, \circ)$ ?

1. łączność:  $\forall x, y, z \in \mathbb{R} : (x \circ y) \circ z = x \circ (y \circ z)$

$$\begin{aligned}(x + y + xy) + z + (x + y + xy)z &= x + (y + z + yz) + x(y + z + yz) \\ x + y + xy + z + xz + yz + xyz &= x + y + z + yz + xy + xz + xyz\end{aligned}$$

2. element neutralny:  $\exists e \in \mathbb{R} : \forall x \in \mathbb{R} : x \circ e = x = e \circ x$

$$\begin{aligned}x + e + xe &= x = e + x + ex \\ e + xe &= 0 \\ e(1 + x) &= 0 \\ e &= 0 \vee x = -1\end{aligned}$$

W  $(\mathbb{R}, \circ)$  nie ma elementu neutralnego, czyli nie jest to grupa, ale w  $(\mathbb{R} \setminus \{-1\}, \circ)$  jest element neutralny ( $e = 0$ ).

3. element symetryczny:  $\forall x \in \mathbb{R} \setminus \{-1\} : \exists x' \in \mathbb{R} \setminus \{-1\} : x \circ x' = 0 = x' \circ x$

$$\begin{aligned}x + x' + xx' &= 0 &= x' + x + x'x \\ x'(1 + x) &= -x \\ x' &= \frac{-x}{1 + x}\end{aligned}$$

$(\mathbb{R} \setminus \{-1\}, \circ)$  jest grupą.

## Zadanie 3

W zbiorze liczb całkowitych określamy działanie  $x \circ y := x + y + 2$ . Czy  $(\mathbb{Z}, \circ)$  jest grupą?

1. łączność:  $\forall x, y, z \in \mathbb{Z} : (x \circ y) \circ z = x \circ (y \circ z)$

$$(x + y + 2) + z + 2 = x + (y + z + 2) + 2$$

2. element neutralny:  $\exists e \in \mathbb{Z} : \forall x \in \mathbb{Z} : x \circ e = x = e \circ x$

$$\begin{aligned}x + e + 2 &= x = e + x + 2 \\ e &= -2\end{aligned}$$

3. element symetryczny:  $\forall x \in \mathbb{Z} : \exists x' \in \mathbb{Z} : x \circ x' = -2 = x' \circ x$

$$\begin{aligned}x + x' + 2 &= -2 = x' + x + 2 \\ x' &= -x - 4\end{aligned}$$

$(\mathbb{Z}, \circ)$  jest grupą.

## Zadanie 4

Które z następujących zbiorów liczb są grupami:

**4.a)**

liczby wymierne ze względu na dodawanie, mnożenie

**4.b)**

liczby niewymierne ze względu na dodawanie, mnożenie

**4.c)**

liczby zespolone o module równym 1 ze względu na mnożenie

**4.d)**

liczby zespolone o module równym 1 ze względu na następujące działanie:  $z_1 \circ z_2 = |z_1|z_2$

**4.e)**

liczby całkowite ze względu na odejmowanie

## Zadanie 5

Niech  $E_n$  będzie zbiorem wszystkich pierwiastków  $n$ -tego stopnia (w  $\mathbb{C}$ ) z jedności. Udosownij, że  $(E_n, \cdot)$  jest grupą.

## Zadanie 6

Niech  $D$  będzie zbiorem wszystkich całkowitych potęg liczby 2. Sprawdź (i uzasadnij) czy struktura  $(D, \circ)$ , gdzie  $a \circ b := \frac{a \cdot b}{2}$ , jest grupą.

## Zadanie 7

Niech  $\Delta$  oznacza różnicę symetryczną, tj., dla dowolnych zbiorów  $A$  i  $B$ ,  
 $A \Delta B := (A \setminus B) \cup (B \setminus A)$ . Sprawdź, czy dla dowolnie ustalonego zbioru  $X \neq \emptyset$ , para  $(2^X, \Delta)$  jest grupą abelową.

### Zadanie 8

Niech  $(G, *)$  będzie grupą z elementem neutralnym  $e$  taką, że:  $a * a = e$  dla każdego  $a \in G$ . Wykaż, że  $(G, *)$  jest grupą abelową.

### Zadanie 9

Czy następujące zbiory są ciałami ze względu na dodawanie i mnożenie:

**9.a)**

$$\left\{ a + b\sqrt[3]{5} : a, b \in \mathbb{Q} \right\}$$

**9.b)**

liczby wymierne, które nie są całkowite

**9.c)**

zbiór liczb zespolonych postaci  $a + ib\sqrt{2}$ ,  $a, b \in \mathbb{Q}$

### Zadanie 10

W zbiorze  $\mathbb{Z}/k$  (tj. zbiorze ilorazowym ze względu na relację przystawania modulo  $k$ ) określamy działania  $+$ ,  $\cdot$  następująco:

$$[a] + [b] = [a + b], [a] \cdot [b] = [a \cdot b].$$

**10.a)**

Sprawdź, czy  $(\mathbb{Z}/12, +, \cdot)$  jest pierścieniem przemiennym z jedynką ale z dzielnikami zera.

**10.b)**

Wykaż, że  $(\mathbb{Z}/7, +, \cdot)$  jest pierścieniem całkowitym.

### Zadanie 11

**11.a)**

Wykaż, że zbiór  $A = \left\{ x = a + b\sqrt{3} : a, b \in \mathbb{Z} \right\}$  z działaniami dodawania i mnożenia jest pierścieniem.

**11.b)**

Wykaż, że zbiór  $B = \{x = a + b\sqrt{3}, a, b \in \mathbb{Q}\}$  z działaniami dodawania i mnożenia jest ciałem.

**11.c)**

Udowodnij, że odwzorowanie  $f : x = a + b\sqrt{3} \rightarrow \tilde{x} = a - b\sqrt{3}$  jest automorfizmem pierścienia  $(A, +, \cdot)$  w siebie.

**Zadanie 12**

Dla danego zbioru  $X \neq \emptyset$ , definiujemy strukturę  $(2^X, \Delta, \cap)$ , gdzie „ $\Delta$ ” oznacza różnicę symetryczną a „ $\cap$ ” - przecięcie zbiorów. Sprawdź czy ta struktura jest:

**12.a)**

pierścieniem?

**12.b)**

pierścieniem przemiennym?

**12.c)**

pierścieniem z jednością?

**12.d)**

pierścieniem z całkowitym?

**12.e)**

ciałem?

**Zadanie 13**

W zbiorze  $\mathbb{R}^2$  wprowadzamy działania:  $(x_1, y_1) + (x_2, y_2) = (x_1 + x_2, y_1 + y_2)$ ,  $(x_1, y_1) \cdot (x_2, y_2) = (x_1 x_2 + py_1 y_2, x_1 y_2 + x_2 y_1)$ . Dla jakich  $p \in \mathbb{R}$  struktura  $(\mathbb{R}^2, +, \cdot)$  jest ciałem?

**Zadanie 14**

**14.a)**

Wykaż, że zbiór  $A = \{x = m + ni : m, n \in \mathbb{Z}\}$  jest grupą ze względu na dodawanie.

**14.b)**

Wykaż, że zbiór  $B = \{x = 2^n 3^m : m, n \in \mathbb{Z}\}$  jest grupą ze względu na mnożenie.

**14.c)**

Udowodnij, że  $A$  i  $B$  są izomorficzne.